

ДИНИ ТӘ"ЛИМЛӘР ВӘ ТӘБАБӘТ

Әз башланғычыны башар тарихинин ән узаг кечмишиндән алан дини-лаһи биликләр вә бахышлар даһа чох инсанын дүнjanы дәрк етмә жаңысынын мејвәләриди. Дүнja сирринә вагиф олмаг ашги иле әбәди олараг аловланан инсан зәкасы ән ибтидаки мифләрдән ән мүкәммәл елми системаләрдәк кешмиш-кешили вә шәрәфли бир јол кечимиш, бу ѡлда ejni җанғызы һәле да чарышмагдадыр. Бу фәрәни вә ағрылы ѡлларда инсанын дана садиг вә мәһрәм достгарлыры динни тә"лимләр олмуш вә олараг галмагдадыр. Балкә да вә шубәсиз ки, бу бағлылығы динни нәкмәләрндәк һәигигәтдән чох инсан табиатинин хүсусијәтләrinde aрамаг лазымдыр. Бу, албаты, хүсуси сөһбәтим мөвзүсүдүр. Инди исә биз на-мин динни тә"лимләрден соңунчусу һесаб олунан Бәнаизмин биләваситә вә долајысы ила тәбәбәт-ле сәслашан еңкам ае бујургларындан бир гис-минни охучуларымызын нәзерине чатдырырга. Гејд едим ки, гәзетимизин бу номрасындән е"тибара мунасиб шәрһ вә изайларла биркә Бәнаизмин сағламлыг вә сәнбәттегиңида фикирларыни системли шәкилдә верачајик. Ашағыда Есселемонтун "Бәнаизм вә Јени ера" китабындан терчумалар тәгдим едирек.

СӘНБӘТ ВӘ ШӘФА

Аллаһы зикр етмо чилем, ағла вә руһа шафа бәкш едир.

АБДУЛ-БӘНӘ

ЧИСМ ВӘ ЧАН

Бәнаизм тә"лимине көре инсан вүчүду руһун инишәфы учун мувагати бир васи-тадир вә о, оз функциясыны ярниң ятиридикдән соңра сыйрадан чыкыр.

Бүнү ejniile рүшөймин ин-кишәфы учун мувагати васи-то олуб, өзүнүсүсүни ярниң ятиридикдән соңра дагылыб жоғын олан йүмурта габытына баштатмак олар.

Абдул-Бәнә билдири ки, вүчудумуз физики олуб, мух-толиf элементларын бирдей-масиңдән яраныбы мүжінен вахтадай соңра дагылмаға ма"руз галдигы учун жашары олмак габил дејилдир.

Чисм чана һакимлик јох, түлүг етмөлүдир: яхши хид-мочын лајиг олдуру рәғботи газанимдат учун итаткар, фәрәп то конкулук гүлгүчү олмалы-дир. Әкәр Чисм да гајғы вә диггөттөн көнәрдән галарса, һәм аға, һәм да хидматчи учун ағыр натичалар вере билән мәрәз вә бәбдәхтлия сәбәб олар.

ЧӘМИ НӘЈАТЛАРЫН ВӘНДӘТИ

Милюнларла һәјат формасы вә дәрәжелоринин са-зарында бағынылығы Бәнә-Ул-ланын әсас тә"лимлориндан бирдидир. Бизим физики сән-нәтижисиз озумчын ағли, ма"нови вә руһи вәйзијәтимиздә олдуру кими, ejni иле дәғмө адамларымызын фәрди вә сосиал сәннәти иле да сых шакында бағынылығы: бүнүнчә бела һәм да биринин һәјатынын дәрәжелорининдан даһа чох асыны олдуру һәјән вә битки һәјатлары иле да бағындыры.

Она көра дә һәјатын һан-сы саһасина аид олурса-олы-сун, Пейгамбәрин физики сағламлыгын хатырланмады-еңкамын јохтур. Онын һокмләриндән би-

лаасита физики сағламлыгы-ла бағын олдурундан инди онлары назэрдән кечирәч-жик.

САДӘ НӘЈАТ

Абдул-Бәнә дејир: "Гәнәэт инсан хөшбәхтли-жинин асасысыр. Исафчылыг һамиша зиялдатир. Исафчылыг ким тарафындан едил-се да, бағышланмас мүнәни-дир. Биз туғејли биткителер сағаң вакәларинин несабына јөшәмәмәлдігін. Әкәр хос на-мыса бир зәни, Ьајхуд физи-ки емәккө мешгүл олмалы вә-башгаларынын ибраттамыз ну-муның ола биләвәк, инсанна-лајиг һәјат сүрмәлидир.

Башгаларын несабына раныңарынк тәмамларда база-диппен бол суфрадан дад-амгандыса, бир тика гара чо-ракзә киғајетләнмок даһа урватларды, эза гане олан инсаның һәмисиша шәғәтәттө дү-шүнүр вә гүлби сакитлик ичарисиндеңдир".

Әгәр җемәкәри յасар дејил-ди, лакин Абдул-Бәнә дејир: "Каләчәкә үзисинин гидаси мејәс вә, көйрәтиден ибарат оламағдир. Әтин даһа исти-фа едилмәдий дөвр җалиб җәғаңағыдь. Тебәбәт өзүнүн корпәлик чагыны яшәссе да, бизим тәбии җемәкәримиздин торпагда җетишән шейләрден ибарт олдурунү костәро биләмешдир."

АЛКОГОЛ ВӘ НАРКОТИКЛӘР

Бәнә-Улла маастедици вә биňүшедици васитәләрин бу-тун нөвлөринин истигадасын, хәстелик заманы мүалімә-vasitəsi кими тәтбиги исти-на олмак, галан наллар-да ғәти гадаган едир..

НӘЗЗ

Бәнаизм тә"лими тарки-дүнжөләр: јох, иеғенчелігү (мә"тәдиллије) әсасланы, һәзз мәддәт алемдә յаҳши вә көзәл "сүлгү" кими, руң алемдә де һәйиниң һәвеслен-дирип, һәмүнин тәкид едилдир.

Бәнә-Улла дејир: "Сизин учун һарнамышлардан озуну-

зу мәһрүм етмәйин".

Башга бир јердә о-дејир: "Сизин үзүнчээде бајук се-вичиң ол чашгүллүг ифадә олуңмайындар".

Абдул-Бәнә дејир: "Чөми хәл олунан нә варса, дүнjanының тачы олан инсан үчүндүр вә о биләни төнөлөр учун министар олмайындар. Бүтүн мәддәт олмайындар, һөјаты Ал-ланын көрәмтө кими анла-жыб она министар олмайы-миз учун биздән өтүр мөр-чүдүрдүр. Әкәр һөјатымыздан наразылыгса, онда бунунла өз "тиразымызы" ифадә еди-рик. Ңалбуки, бизим мәддәт вә руһи варлыгымыз ачыгашкар. Танрынын мәрһәмәти-ни сүбүт едир. Буна кора дә биз һөјатымызы бизим учун Ҙараннларын һамысыны тә-рәнүм етмәк вә гүмгәтән-дирикта хөшбәхтлик ичәри-синде көчирмөлүк".

Абдул-Бәнәдан сорушандаки, бүтүн ной ојунлармыңа са-саг едилдир. О чаваб вермишди: "Хөјир, һеч бир хота вә пислије собәб олмајын, за-рәрсиз вә вахты йола вермек учун мөвчүд олан ба"зы ојун-лар вар: ачыг горху орасын-дадык ки, бу вахт кечирмө төңбөллије апары "чыхара-билар. Иланы тә"лимдә тән-бөллик тәгдир олунмур, ачыг истираһат мәсадилди физи-ки күмү артыран ојунлар арзу едилонди".

ПАКЛЫГ

Бәнә-Улла Өтәсөт китабын-да дејир:

"Инсанлар арасында пак-лы һүмүнәсі олун..., бүтүн һәмларда зариф дәвәрәншими-нызда сечилин. Пәнтарынызда чу"з дә олса чырк ләкә-сисин олмамасы учун тәмиз-лије аман един... Тәмиз сүйле йүнүн: башгасының йүнүн-дүгү судан истифада етмәје ичәзе верилмүр... Өслинде биз сизи յөр үзүнде чөнно-тин төчссүмү кими қорма-ри арзуларым".

Мырзә Әбүл-Фәзел өзүнүн "Айдин тутаплалар" китабын-да Шөргин,

хүсүнсүл чиркин судан тәз-тез тосоруфат етийлә-лары, йүнүнмаг вә иймәк учун истифада олунан елкәлорин-да бу бујургларын фөвгөл" а-да әнәмијетини көстөрир. Әншәтли әнисаннитарија-нын мөвчүдлүгү шәраиттәнде кижиенаны төләблерина бу чыр һанашмалар, әввәлчеден хәбәрдер едилмәсі мүмкүн олан күтәви јолукучу хаста-лик үзағ фәсадларын һарнама-сына собәб олур.

Тәз-тез белә күмән едир-лар ки, бу шаралы һакым дин тәрәфиндән тәгдир өлүнүр вә Шөргө оны ачыг иләни нүфуз а-да рәғбәтә малик сләп әдәмләр дәјишиләр ви-ләр. Һәттә гарб ярымкүрәсүнин бир чох јерлеринде һөј-ратамати дајишикликлар баш вермишди. Әкәр диндарлыгы да паклыг әнәмијәтсиз ма-салы һесаб олунса-ди, һеч дә онун тәркиб һиссеси кими гө"л бу едилмәди.

Тәркиб етди:
Асиф НӘЙИТ

Н.Нариманов адына Азәрбайҹан Тибб Университети тәрәфиндән 1 мәдени-профилактика ғауытларынын 167-чи групп тәләбасы Маммадова Камала Бахшеш ғызынын адына верил-миш 116/92 нөмрәли гијмат китабчасы итдији учун е"тибарсыз сајылыр.

Н.Нариманов адына Азәрбайҹан Тибб Университети тәрәфиндән әмзачылыг фәкултасинин 800-чу груп тәләбасы Үсөйсөн Чејнүн Бајрам оглунун адына верилмиш 1205/90 нөмрәли тәләбәт итдији учун е"тибарсыз сајылыр.